

Position paper

Bijmengverplichting groen gas

Groen gas biedt kansen om Nederland te verduurzamen. Mits slim ingezet. Het huidige kabinetsplan voor een bijmengverplichting groen gas jaagt huishoudens en mkb vooral op hogere kosten, terwijl de klimaatwinst beperkt is. Tegelijkertijd komt ook de stabiliteit van het stroomnet verder onder druk te staan. Gezinnen en ondernemers [moeten uitgaan](#) van jaarlijks honderden tot duizenden euro's extra aan energielasten. Deze kosten komen bovenop ETS-2, die vanaf 2028 de energierekening voor dezelfde groep al fors opschroeft. Bovendien komt de productie van groen gas op het boerenerf nog onvoldoende op gang door stikstof en netcongestie, wat de prijs voor groen gas verder zal opdrijven. Glastuinbouw Nederland waarschuwt voor de gevolgen voor huishoudens, mkb en het elektriciteitsnet van deze nationale kostenkop. De sector roept daarom op de bijmengverplichting terug naar de tekentafel te sturen.

Hogere kosten voor huishoudens en mkb

Vanaf 1 januari 2027 moeten energieleveranciers ieder jaar steeds meer groen gas leveren aan huishoudens en kleine bedrijven. De hoge kosten om dit gas op te wekken, worden doorberekend in de energierekening van huishoudens en ondernemers. Daarbovenop komen voor ondernemers vanaf 2028 de kosten van ETS-2 – het Europese systeem dat CO₂-uitstoot van huishoudens en bedrijven extra belast. De komende jaren stapelen de energiekosten zich daardoor verder op. Binnen een jaar tijd wil het kabinet met deze plannen twee keer de energierekening voor deze doelgroep verhogen.

Voor de glastuinbouw lopen de kosten van de bijmengverplichting in 2031 op tot €181 miljoen per jaar, zo blijkt uit [berekeningen](#) in opdracht van het Rijk. Ondanks dat het gasverbruik in de sector aanzienlijk daalt door energie-efficiëntie en de overstap naar hernieuwbare energie. Die extra lasten vertalen zich op bedrijfsniveau naar een [kostenstijging](#) van 10 tot 40 procent voor individuele glastuinbouwondernemers. Telers kunnen deze extra kosten maar deels doorberekenen in de prijzen van hun groente, fruit, bloemen en planten. Consumenten zullen daardoor meer in de winkel moeten betalen voor hun gezonde voeding en groene leefomgeving. Groen gas dreigt zowel huishoudens als ondernemers in de rode cijfers te drukken.

Stroomnet verder onder druk

De bijmengverplichting maakt met name het gebruik van warmtekrachtkoppelingen (WKK's) in de glastuinbouw duurder. Daarmee komt een belangrijke pijler onder het Nederlandse elektriciteitssysteem onder druk te staan. WKK's leveren namelijk flexibel stroom aan het net op momenten dat zon en wind onvoldoende elektriciteit produceren. De glastuinbouw voorziet daarmee jaarrond in ruim 10 procent van de Nederlandse elektriciteitsproductie. Wanneer deze capaciteit verdwijnt, wordt het balanceren van het elektriciteitsnet moeilijker en neemt de druk op een toch al overbelast net verder toe.

Uitholling concurrentievermogen

Evenals het plan om de glastuinbouw op te nemen in ETS-2, vormt de bijmengverplichting groen gas een nationale kop op Europees beleid. Buitenlandse telers kennen beide energielasten – ETS-2 en de bijmengverplichting groen gas – niet. Dit terwijl het kabinet eerder al [concludeerde](#) dat telers in ons land zonder deze twee belastingmaatregelen al veel meer voor hun energie betalen dan hun Europese concurrenten. Gezonde groenten en fruit en duurzame bloemen en planten van Hollandse bodem worden daarmee nog duurder dan import. De bijmengverplichting holt het concurrentievermogen van de Nederlandse glastuinbouw verder uit door de energielasten op te voeren.

Het kabinet erkent dat de plannen leiden tot sterke overbeprijzing in de kassen en heeft meermaals [beloofd](#) deze lasten volledig te compenseren. Groen gas hoopt de regering via verlaagde energiebelastingtarieven te kunnen compenseren. Vast staat dat de [voorgestelde vorm](#) voor een derde van alle telers structureel tekortschiet. De energiebelasting is tevens star, terwijl de kosten voor groen gas door de markt worden bepaald. Als de marktprijs voor groen gas hoger is dan voorzien in het verlaagde energietarief zullen alle telers rode cijfers schrijven. Continue aanpassing van de energiebelasting is immers ondoenlijk.

Boetes verhogen kosten groen gas verder

Dat groen gas onmisbaar is voor de verduurzaming van Nederland staat niet ter discussie. Dit wetsvoorstel legt echter de last bij afnemers en energieleveranciers, boeren die willen investeren in mestvergisting voor de productie van groen gas tegen grote belemmeringen aanlopen. Zonder stikstofruimte, vergunningen en voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet kunnen veehouders de verwerking van mest niet opschalen. Dat staat op gespannen voet met de [conclusie](#) van CE Delft dat 60 procent van de dierlijke mest moet worden verwerkt om het doel voor groen gas te realiseren.

De vraag naar groen gas groeit, maar de productie kan die niet bijbenen. Als er te weinig groen gas beschikbaar is, moeten energieleveranciers boetes betalen. Ook die kosten zullen uiteindelijk terechtkomen bij huishoudens en ondernemers. Door deze boetes zullen de kosten voor huishoudens en mkb uiteindelijk nog hoger uitvallen dan geraamd.

Terug naar de tekentafel

Glastuinbouw Nederland roept daarom met klem op het wetsvoorstel terug naar de tekentafel te sturen. Zonder eerst de randvoorwaarden op orde te brengen, dreigt het beleid huishoudens, mkb en energieleveranciers op te zadelen met hoge kosten en boetes, terwijl de productie van groen gas achterblijft. Dat vraagt om snelle vergunningverlening, het oplossen van de stikstofimpasse, prioriteit voor vergisting op het overvolle elektriciteitsnet en het structureel borgen van stimuleringsregelingen zoals de SDE++.

Daarbij moet worden voorkomen dat de bijmengverplichting de inzet van WKK's ondermijnt. Deze installaties zijn vooralsnog onmisbaar voor een stabiel elektriciteitsnet en vormen een cruciale schakel in de energietransitie van de gebouwde omgeving. Het afbouwen van deze WKK-capaciteit betekent een directe aantasting van de leveringszekerheid en flexibiliteit van het Nederlandse energiesysteem. Zonder aanpassing van het voorstel wordt niet alleen de energierekening voor gezinnen en ondernemers onnodig opgedreven, maar komt ook de betrouwbaarheid van het stroomnet in gevaar.